

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIS

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vsah vrst je plačati po Din 2-50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Perspektive.

(Resolucije odbora Učiteljskega društva za Meziško dolino, sklenjene na seji dne 2. decembra 1925)

Motreči sedanji naš pravni in šolsko-politični položaj prihajamo do sledečih soglasnih sklepov:

Šolski zakon.

Z zadovoljstvom beležimo vest, da je bil iz skupščine umaknjen projekt osnovnošolskega zakona, kar smatramo v bistvenih točkah za reakcionarnega, izjavljamo pa istočasno, da se od nobene novega mnogo ne obetamo, ako se bodo še nadalje izdelovali zakoni za vsako vrsto šol posebej brez ugotovljenih medsebojnih odnosov, torej preden se je našel skupen organizacijski in idejni temelj za organsko izgradnjo celotnega šolstva. Dejanska potreba po skupnem širokem okvirnem zakonu še ne upravičuje od strani naše organizacije forsiranje novega šolskega zakona preden se sami v važnih, temeljnih vprašanjih, kakor je vprašanje decentralizacije in demokratizacije šolske uprave, vprašanje učiteljske izobrazbe in šolske obveznosti, nismo zedinili. Kot zgrešeno smatramo, validi vsi krivdo za razne upravne in druge nedostatke v šolstvu na dejstvo, da nimamo še enotnega šolskega zakona. Kam vedejo stremjenja do popolni unifikaciji šolstva in centralizaciji šolske uprave brez sodelovanja šolskih in upravnih strokovnjakov iz vseh delov države, nam izpričuje primer novega učnega načrta in programa za osnovne šole, o katerem si je vsak pedagoško izobražen učitelj ustvaril svoje ne baš laškavo mnenje. Naše prepričanje je, da ima slovensko šolstvo in slovensko učiteljstvo vseh vrst šol gotove skupne težnje in zahteve, ki jih kaže programatično ugotoviti in po potrebi skupno zastopati, zato predlagamo, da stopi naše poverjeništvo v stik z vsemi drugimi slovenskimi učiteljskimi organizacijami, odnosno z zastopniki učiteljstva vseh vrst šol (meščanskih, srednjih, strokovnih šol in univerze) in vseh poklicanih krogov radi sklicanja šolske ankete, ki bi programatično ugotovila, kako si želimo in predstavljamo izgradnjo našega šolstva kot organske celote.

Naša stanovska politika.

V pogledu na spremenjeni politični položaj izjavljamo, da stojimo v društvu in kot društvo vsakemu vladnemu reži-

mu enako objektivno nasproti in ga preso- jamo zgolj po njegovih dejanjih. Vsak drug pravce v stanovski politiki — kar danes kakor ob vsaki priliki znova ugotavljamo — je po našem prepričanju absolutno zgrešeno in kdor ga zastopa, je škodljivec naših stanovskih interesov. Ugotoviti je treba, da je za enkrat v Sloveniji prenehalo izrabljanje čl. 71. uradniškega zakona v politične namene in se še nedavno v naših vrstah vladajoča vznemirjenost polega z rastočo zavestjo, da so meje za nasilne politične eksperimente med učiteljstvom dokaj ozke in da politične stranke v lastnem interesu ne smejo iti predaleč v izrabljanju svoje politične moči, ako nočejo odbiti svojih najboljših pristašev med učiteljstvom, ker je pri teh čut stanovske solidarnosti najbolj razvit.

Depolitizacija šolstva.

Za depolitizacijo šolstva je po našem mnenju največjega pomena, da stojijo na čelu šolske uprave vsepovsod možje, ki že s svojo osebnostjo jamčijo za nepristransko postopanje v vseh personalnih zadevah. Za to smatramo kot dolžnost naše organizacije, da odločno nastopi proti vsakomur, ki svoje službene avtoritete ne bi znal varovati napram političko strankarskemu pritisku, pa bodi, da je iz naših vrst ali ne. Izvršile so se pri nas važne osebne izpremembe v šolski upravi. Brez najmanjše osti napram osebnostim, ki so prišle na krmilo, moramo izraziti svoje obžalovanje, da naša organizacija pri teh izpremembah ni prišla nitj najmanje do besede in se moramo vprašati, kako je tako preziranjc možno.

Okrnjevanje naših zakonitih pravic.

S členom 85. zakona o proračunskih dvanajstinah za april — julij nam je bil zadan v pravnem oziru hud udarec, ker nam ta člen, ki vzpostavlja v pogledu na disciplinski prestopke zopet veljavnost starih zakonov, jemlje ugodnosti uradniškega zakona, ne da bi nam vrnil starih pravic, kajti korporacij, v katerih je imelo učiteljstvo svoje izvoljene zastopnike, ni več. Težko smo v svojem pravnem položaju zadeti tudi po določbah v pravkar sprejetem zakonu o proračunskih dvanajstinah, ki se dotikajo našega po-

kojninskega prava. Vajeni smo bili, da se enkrat pridobljena prava rešpektirajo in naš pravni čut se upira okrnjevanju teh pravic in načinu, kako se to vrši brez revizije uradniškega zakona samega enostavno tako, da se vrivajo v proračunske zakone dalekosežne določbe, ki se dotikajo naravnost temeljev našega stanovskega prava. UJU naj bi skupno z drugimi uradniškimi organizacijami uporabila ves svoj vpliv na politične kroge, da se s temi primitivnimi metodami presenečenj v naši zakonodaji preneha. V pogledu na naše disciplinsko pravo pa naj izposluje, da dobimo, dokler se ne vzpostavi zopet naša enakopravnost z drugim uradništvom, pravilnik, po ka-

terem se ustavijo disciplinske komisije, v katere voli učiteljstvo svoje zastopnike.

Desolatne šolske razmere.

Pogled na naše obmejno šolstvo ni preveč razveseljiv. Ponavlja se že več let, da ob začetku šolskega leta učna mesta niso vsa zasedena, da so nekatera vakantna po več mesecev, med njimi celo upraviteljska, dočim učiteljski kandidati čakajo na službe. Naj se v tem oziru napravi enkrat red in naj se poskrbi tudi za potrebne kredite za supliranje učiteljev ob daljši odsotnosti.

Izvršni Odbor UJU pri ministru prosvete g. St. Radiću.

NAGOVOR PREDSEDNIKA UJU.

Decembra 2. primio je g. Ministar članove Izvršnog Odbora u svome kabinetu.

Predsednik Udruženja g. Vuksanović izneo je g. Ministru cilj i zadatak organizacije UJU, njenu brojnu jačinu i njemu dobru volju da uvek posluži interesima narod. prosvete i državnog jedinstva. On je detaljnije izneo i objasnio organizaciju našeg Udruženja, kao što je i naročito naglasio da je ono, bez malog broja učitelja, obuhvatio sve Jugoslovensko Učiteljstvo, jer broji 13.404 članova.

UJU predstavlja ogromno većino učiteljstva v državi.

Pozivajući se na ovu činjenicu predsedništvo naglašava da je Izvršni Odbor izrazio predstavnik ogromne većine učitelja-ica u našoj zemlji i da je želeli da G. Ministar Prosvete sva pitanja koja tangiraju školu i učiteljstvo radi sa pripitom i samih njegovih prestavnika. To je u ostalom interes i same zemlje i narodne prosvete, jer niko dušu naroda ne može bolje poznavati od učitelja.

Potreba enotnega šolskega zakona.

Zatim je predsednik g. Vuksanović izjavio: da je poslednja učiteljska skupština u Subotici izjavila želju: da se što pre dođe do jedinstvenog zakona za celu zemlju.

Protiv političnomu premešanju učiteljstva.

U isto vreme naglašava da je kao po nekoj uobičajenoj praksi došlo da svaki Ministar po svome dolasku vrši premešanje učitelja i smenu škol. nadzornika, pa često puta i onda kada to najviše pogada sam narod i interese države. Interes je i škole i države da učitelj bude stalan i nekretn još od prvih dana postavljenja, a tako isto i nadzornik. Samo pod tom pogodbom moći će oni ozbiljno misliti na rad u narodu i školi.

ODGOVOR MINISTRA G. RADIĆA.

G. Ministar je ljubazno oslovio sve članove Izvršnog Odbora i pokazao se veoma radoznao da uđe u suštinu učiteljskih želja kao i da mu iznese neke svoje misli o narodnoj prosveti u opšte.

ja izvajanja. Končal sem približno tako-le:

Za nemške šole je torej iz pedagoških in metodičnih načel nemogoče upeljati tuj jezik. Kar pa Vi za svoje šole in za svojo deco zahtevate, morate tudi nam priznati; kar je za Vas dobro, mora biti tudi za nas prav. V slovenskih ljudskih šolah ni prostora za tuj jezik. S tem pa odpade drugi del moje naloge in Vas prosim, da sprejmete moje tezo kot pravilno.

Nepopisen je bil učinek teh besed. Vsi so skočili pokoncu in vsi vprek kričali: To je izdajstvo, preslepili ste nas, to ni bilo na dnevnem redu, govoriti o metodi itd.

Nekaj časa sem jih mirno poslušal, potem pa zaprosil predsednika naj napravi red, saj smo vendar na parlamentarni skupščini. Ko se je hrup polegel, vstajali so nemški učitelji z raznimi protigovori. Nek starejši učitelj me je hotel v svojem graškem dialektu nekako takole podučiti: »Mladi prijatelj, nimate prav. Ne odrekam Vam pa dobre volje, da hočete koristiti svojemu narodu. Ako pa sprejmemo Vaš predlog, bi mu s tem le škodovali. Pomislite na obmejni promet in na stotine Vaših ljudi, ki najdejo dober zaslužek po naših nemških mestih. Zato in še za mnogo kaj drugega je treba, da znajo Vaši ljudje nemško.«

LISTEK.

DR. TOMAŽ ROMIH:

Boj za slovenske šole pred več kot štiridesetimi leti.

(Dalje.)

Moja naloga je bila, preskrbeti za vsako razpisano mesto terno-predlog. Takrat je bil deželni šolski svet navezan na terno-predloge, tako da so bili od l. 1881.—1886. imenovani samo narodni učitelji in ptujsko učiteljstvo je bilo narodno najbolj zavedno.

Ko je hotel deželni šolski svet vedno več in več nemščine vriniti v slovenske šole, naletel je na hud odpor pri učiteljstvu in tudi pri drugih narodnih možeh ptujškega okraja. Na uradnih konferencah se je po mojem prizadevanju sklenilo, da nemščina ne spada v narodno šolo (takrat so skoraj izključno imenovali ljudsko šolo — narodno šolo), ne kot predmet, še manj pa kot učni jezik. To naziranje si je po večini prisvojilo tudi drugo spodnještajersko učiteljstvo.

Da bi glede nemščine našim sklepom pridobil čim večjo veljavo, se mi je posrečilo potom Ptujškega učiteljskega društva spraviti na dnevni red Zavezinega zborovanja štajerskega Lehrerbunda v Mariboru temo: »Nach welcher

Metode soll die deutsche Sprache in slovenischen Schulen gelehrt werden.« Za poročevalca sem bil jaz določen. Razprava je bila odkazana posebnemu poročevalcu in sem doumeval, da bodo v odsek prišli le spodnještajerski učitelji, katerim je bila zadeva namenjena. A prišli so z njimi skoraj vsi srednje- in zgoranještajerski učitelji, tako da je bilo zborovanje pododsekovo ravno tako mnogobrojno obiskano, kakor glavno zborovanje. Čeprav sem bil do dna duše razburjen, sem začel še dosti mirno govoriti in moja sigurnost je rasla od besede do besede. Razdelil sem svoj govor na dva dela:

1. O možnosti pouka tujega jezika v narodni šoli.

2. O metodi pouka.

Govoril sem namenoma, splošno o možnosti pouka tujega jezika v narodni šoli, ker so Nemci v tistih časih v svojih šolah začeli čistiti tujega vpliva, posebno glede francoščine, ki se je takrat mnogo poučevala po mestih in zasebnih šolah in je bila v uporabi v aristokratskih krogih. Izšlo je nebroj brošuric in knjig o važnosti materinskega jezika izpod peres poznanih nemških pedagogov in metodikov. Imel sem torej lahko nalogo. Izpisal sem si najvažnejše in najtehtnejše izreke in navodila omenjenih pedagogov in sem z njimi podkrepil svo-

„Božična pravljica“, mladinska igra „Šolski oder“, glej Prosveto!

Med učiteljstvom naj se razvija ljubezen do naroda.

Vi sami gospodo, pozvani ste da medu učiteljnima razvijate ljubav za radom. U Češkoj se ne da ni zamisliti da deca ostani sama sebi bez nastavnika kao što to kod nas biva. Mi gradimo narod.

Učitelji so prvi stan. — Učitelj ne sme biti preganjan.

Učitelji su — po mom mišljenju — prvi stalež. Ali oni prema tome moraju biti i nagrađeni i poštovani. Da mu se omogući materijalan položaj i ugled u društvu. Ne poštovanje učitelja to je zločin. Učitelj ne sme biti gonjen.

Narod spoštuje svojo inteligenciju, če ga razume in se ji ne odtujače.

Kao što se pop u srednjem veku nije smeo videti gonjen i zlostavljan, tako u modernim demokratskim državama mora biti poštovana i ličnost učitelja. Pop i učitelj moraju biti neprikosnoveni. Narod poštuje svojo inteligenciju samo kada ona ume da mu se približi, i da ga razume. Sve što imam dobio sam svojim trudom i voljom da zavirim u dušu naroda i da u njemu nađem odziva. Narod u učitelju traži i karakter i inteligenciju. To dvoje su nerazdvojni.

Glede premešanja, se morajo popraviti krivice.

Što se tiče premešanja učitelja g. Ministar izjavljuje: da ovo što je učinjeno i u koliko još bude pomešanja čini se u nameri da se ranije učinjene pogreške isprave — da se što je najnužnije popravi. Šire premeštanje i gonjenja neće apsolutno biti a naročito ne u toku godine.

Službena doba za učiteljstvo.

G. Vlada Petrović primeduje da je Učiteljstvo oštećeno zakonom o dvanaestinašama što mu je rok službovanja popet na 35 god. pa moli g. Ministra da ne dozvoli da mu se prilikom svakog rešavanja o dvanaestinašama oduzima jedno po jedno stečeno pravo.

G. Ministar izlaže finansijske teškoće pa veli da za sada nije moglo biti drukčije. Sva su Ministarstva izišla sa smanjenim budžetima pa i Min. Prosvete. Ali obećava da će sve učiniti da se osnov. školi pokloni sva pažnja.

Za šole se mora votirati od države 500 milijonov.

Veliki da je sada votirano svega tri stotina milijona za osnov. škole a ja vam velim da ćemo mi tražiti pet stotina milijona za njihovo podizanje.

Vi morate biti na prvem mestu, a ne birokratizirajte se.

Vi morate biti na prvom mestu, to je princip demokratije, ali zato vi se nemojte birokratizirati, nego sa narodom i u narod. Mi imamo najveći i najsvetiji poziv.

Delajte, sprejete vas hočem, kadar se bo razpravljalo o osnovni šoli.

Radite gospodo, a kada vam ja ustreham dodite uvek primicu vas rado i ništa neću bez vas preduzimati kada je u pitanju osnovna škola.

»Odista smo braća!«

Naposletku pri pozdravu i g. Ministar je bacio jedan vedar pogled po licima sviju članova i izvršio jednu konstataciju više: da smo bez obzira Srbi, Hrvati i Slovenci slični kako po fizionomiji, tako i po boji lica. Dakle, odista smo braća.

SPOMENICA UJU MINISTRU PROSVETE ST. RADIČU.

Pri polasku je predsednik UJU predao i pismenu predstavku g. Ministru, koja glasi:
Br. 900. Beograd, 2/12 1925.

Gospodinu Ministru Prosvete.

Izvršni Odbor UJU imajući čast da vam se, Gospodine Ministre, danas lično predstavi, smatra za svoju dužnost, da Vas, koristeći ovu priliku, upozna: prvo sa organizacijom UJU, drugo sa

svojim gledištem na buduću Zakon o Osnovnim Školama, i treće, sa našim mišljenjem o upravi i nadzoru nad osnovnim školama.

Ustanovitev UJU.

Godine 1920 od 18.—20. jula održan je u Beogradu I. Kongres celokupnog učiteljstva Kraljevine SHS. Tada su učitelji, svesni svoje velike uloge i dužnosti u životu našeg ujedinjenog naroda i svesni svojih staleških interesa, stvorili od svih dosadanih pokrajinskih organizacija jednu organizaciju: Udruženje Jugosloven. Učiteljstva sa sedištem u Beogradu.

Smoter UJU.

Udruženje je osnovano na jedinstvenoj osnovi sa širokim poljem rada u oblasnim poverenstvima (sekcijama) i sreskim učiteljskim društvima, a kao svoj glavni cilj je istaklo: da udruženom snagom svih učitelja naše Kraljevine radi na napretku osnovne nastave i narodnog prosvetavanja; da nastoji oko učvršćivanja duhovnog jedinstva svih delova našega naroda i štiti moralne i materijalne interese Učiteljstva.

Uprava UJU.

Udruženjem rukovodi Sivi Glavni Odbor u kojem ima 37 članova iz svih krajeva kraljevine i svoj Izvršni Odbor u kojem su 12 članova iz Beograda.

Udruženje ima 5 oblasnih sekcija. — Poverenštava, koje imaju svoje posebne uprave i svoje organizacije sreskih učiteljskih društava organizovane u duhu pravila UJU.

Članstvo UJU.

U 1924.25. školskoj godini celokupna organizacija UJU ovako je stajala:

1. Poverenštvo — Beograd imalo je 128 sr. uč. dr. č. 6236, 2. Poverenštvo — Zagreb imalo je 55 sr. uč. dr. č. 2988, 3. Poverenštvo — Ljubljana imalo je 32 sr. uč. dr. č. 2683, 4. Poverenštvo — Sarajevo imalo je 26 sr. uč. dr. č. 751, 5. Poverenštvo — Split imalo je 12 sr. uč. dr. č. 745.

Što iznosi svega dve stotine pedeset i tri (253) sreska učiteljska društva sa 13.404 člana.

Dosedanje skupštine, kongresi in zahteve UJU.

Udruženje UJU na svojim glavnim Skupštinama, održanim u: Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani, Dubrovniku i Subotici istaklo je kao jednodušnu želju i zahtev:

Da se što pre donese zakon o osnovnim školama, koji bi vredeo za sve pokrajine.

Novi zakon imao bi u glavnome da zadovolji ove principe:

a) Da da jedinstvenu nastavu i program za celu državu.

b) Da obezbedi podizanje i održavanje osnovnih škola.

c) Da u delu privede obaveznu nastavu u osnovnim školama i zajamči uredno pohađenje škole od strane đaka.

d) Da materijalno obezbedi učitelja i

e) Da pruži pravnu i moralnu zaštitu ličnosti učiteljevo.

Specijalni povdarki.

Učiteljstvo smatra, da treba zadržati Oblasni i Sreski školski nadzor, koji bi vršili isključivo učitelji.

Položaj nadzornika mora biti stalna, da bi nadzornici mogli imati dovoljno autoriteta za vršenje svojih dužnosti.

Isto tako često pokretanje učitelja rđavo se odaziva na uspešan rad učiteljev u školi, mestu i okolini i želeći je da učitelj bude stalna po mestu službovanja od prvog dana svoje službe.

Molimo Vas, Gospodine Ministre, da izvolite primiti uverenje našeg osobitog uvažanja.

Predsednik Uduž. Jug. Učiteljstva:

Petar Vuksanović.

Tajnik:

Jov. Milljević.

»Nar. Pr.«

poništiti, s tim da ministar uzme u obzir i ceni prilikom tužiočevog razvrstavanja i akt Višeg školskog saveta u Ljubljani br. 16.080/22, koji je tužilac uz tužbu doneo.

Sa izloženog i na osnovu čl. 17. i 26. zakona o Državnom Savetu i Upravnim sudovima, u vezi sa čl. 52. uredbе o poslovnom redu u Drž. savetu i Uprav. sudovima i čl. 228. zakona o činov. grad. reda

presuduje:

Da se rešenje poništi, o čemu se ovim izveštavaju kako tužilac, tako mi-

nistar s napomenom da će tužioču ministar izdati drugo rešenje u smislu savet-skih primedaba.

Taksu prema napom. 1. tar. br. 52. zakona o taksama ne plaća.

Sekretar. Predsednik Drž. saveta.
P. Davidović s. r. Dr. M. Poličević s. r.

Podpisani urad potvrđuje pravilnost prepisa.

V.....

Gibanje učiteljstva in prosvete v drugih državah.

Iz Nemčije.

LEO PIBROVEC:

CENTRALNI PEDAGOŠKI ZAVOD ZA VZGOJO IN POUK V BERLINU.

Leta 1910. je bila v Brüsselu svetovna razstava, kjer je razvila pruska prosvetna uprava zelo nazorno sliko o svojem šolstvu. Ker je našlo to delo splošno priznanje, se je ob tej priliki porodila misel, to svojino ohraniti potom trajne razstave, ki bi se vedno izpopolnjevala. Ta problem se je pričel reševati in po raznih razvojnih fazah se je ustanovil ped. institut. Le-ta pa ni bila oblast z avtoritativno strukturo, temveč prosta organizacija, da se je lahko elastično gibala, v zvezi je bila z učiteljskimi društvi, s kulturnimi zavodi in zvezami, z raznimi oblastmi itd. Naloga zavoda je bila sledeča: zbirati domači in inozemski materijal, da se spozna razvoj vzgoje in pouka, to snov predočevati širšim krogom s pomočjo razstav, predavanj in učnih postopkov, obenem pa ta materijal raziskovalno obdelovati, v okviru zavodnega delokroga pa koristiti z nasveti tudi vsakemu posamezniku.

Ustanovitev in začetno vzdrževanje instituta je omogočila jubilejna ustanova za pouk in vzgojo, katere nositelji so: prusko prosvetno ministrstvo, pruska mesta, učiteljske organizacije in posamezni faktorji, od leta 1921. dalje pa podpirajo imenovani zavod tudi država sama, zvezne dežele in druge kulturne korporacije.

Zavod se delj na pet oddelkov.

1. **Ped. oddelk.** Ta goji ped. vprašanja. Tekom 10 let je samo v Berlinu priradil nad 300 predavalnih serij in nad 100 učnih postopkov. Obravnaval je snov o mladinskem gibanju, o seksualni pedagogiki, o poklicnem posvetovanju, o otroških igrah, o zrelosti dobi, o državljski vzgoji itd. Izven Berlina pa je priradil ta oddelk v 24 drugih mestih 14-dnevne tečaje. V 66 mestih so obravnavali zastopniki tega oddelka problem o delovni šoli, v 33 krajih državno-meščansko vzgojo, v 14 pa domoznanstvo z vidika modernega pouka.

2. **Razstavnii oddelk.** Ta vzdržuje trajno razstavo učil in prireja tudi potovalne razstave. Jugoslovenci, ki smo letos to razstavo obiskovali, smo bili iznenadeni zbog mnogoštevilnih, pripravljenih in cenjenih učil. Razstavnii predmeti se dotikajo tudi sedanjega početnega pouka, pisave v delovni šoli, otroškega risanja in pravega oblačenja dece.

3. **Oddelk za slike.** Ta je obenem tudi urad za cenzuro filmov ter se peča z uporabo kina, s stenskim in ročnimi slikami, zadnji čas pa tudi s poukom pot »radia«.

4. **Oddelk za umetnost.** Ta deluje na polju umetniške vzgoje in goji ljudsko umetnost. Zbira materijal in pospešuje z zgledi okus v šoli in doma.

5. **Inozemskii oddelk.** Ta išče zvez zunaj države, tako, da pride razvoju nemškega šolstva tudi v korist inozemske mu, pred vsem nemškemu šolstvu.

Ped. institut izdaja list: »Das Pädagogische Zentralblatt«, ki prinaša orientacije o šolstvu, posebno o šolsko-organizacijskih vprašanjih in šolsko-znanstveni literaturi. Zavod se trudj ostati v vseh šolsko-političnih vprašanjih nevtralen in stati nad dnevnimi ped. strujami. Biti hoče jedro vsega ped. pokreta.

S svojim kratkim poročilom sem pojasnil nalogo ped. instituta. Slovenci, ki smo se v Berlinu divili intenzivnemu delovanju tega zavoda, smo si želeli, da se tudi pri nas ustanovi tak zavod. V Mariboru se kažejo prvi obrisi. Zdrami se Ljubljana! Zdramate se posamezni okraj in skušajmo se približati tej novi nalogi. Od stopnje do stopnje!

Zavedajmo se svoje kulturne misije, depolitizirajmo šolsvo, a ne stojmo. Vporabimo prosto energijo za svojo sveo nalogo, za boji v tekmi na ped. polju. Ta boj naj zruši vsa malenkostna nespornost, med tovariši, ker naš cilj je visok in izvijen nad priprosto vsakdanjostjo.

Splošne vesti.

— **Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša«** izide že v torek 22. t. m. radi Božiča in opozarjamo vse dopisnike, da pravočasno vpošljejo rokopise.

— **»Surovost«**, tako edino primerno so se izrazili vsi, ki so čitali v nedeljskem »Slovincu« notico »Nenadna smrt«, v kateri se katoliški moralisti norčujejo iz prosvetnega šefa dr. D. Lončarja.

— **Nova italijanska šola.** V kratkem se ima otvoriti v Dubrovniku nova italijanska šola, dasi je tam komaj peščica italijanskih otrok. Povodom te vesti je poslalo dubrovniško meščanstvo prosvetnemu ministarstvu predstavko, v kateri zahteva, da se otvoritev te šole ne dovoli, ker zato ni nobene potrebe.

— **Članski izkazi za leto 1926.** Razposlali smo vsem predsednikom okrajnih učiteljskih društev članske izkaze, da jih izpolnijo in jih — razen enega izvoda, ki ga obdrži domače društvo — pošljejo do 1. januarja poverjenstvu. Ravnati se je točno po navodilu, kakor je to označeno v tekstuz izkazov. Predvsem povdarjamo točnost. Ako hočejo imeti red in točnost okrajna društva od poverjenstva, morajo to poznati tudi sama, da se ne bo zopet dogajalo, da moramo čakati po več mesecev, preden dobimo izkaze od posameznih društev.

UJU poverjenstvo Ljubljana.

— **Popravek.** Z ozirom na poročilo o občnem zboru logaškega okrajnega

učiteljskega društva izjavljam, da je odstavek: »Poročilo preds. nar. prosv. odseka«, pomanjkljivo. Kot poročevalac sem izjavil sledeče: Osek ni delal nujno v prvo radi tega, ker ni mogel imeti še konkretnih smernic od strani centr. prosv. odseka, ki se je komaj reorganiziral, in ker isti (centr. osek) ni mogel tako delati kot bi hotel in mogel zaradi premale opore od strani vodstva organizacije. (Seje se niso mogle sklicati, ker se potni stroški odbornikov niso mogli kriti). Pomanjkljivo poročilo se je odobrilo v seji, ki ji nisem bil navzoč, zato ne zadene krivda ne poročevalca ne odbornike okrajnega učiteljskega društva. — **Josip Ribičič.**

— **Novi redi in »Izkazi o šolskem napredku«.** Šolske upravitelje in upraviteljece opozarjamo, da so izšli lističi z novo oceno, ki se dajo nalepiti v »Izkaze« in izpričevala. Na lističih je tudi ocena vedenja in pridnosti, odlok ministrstva, s katerim je izdana ocena in datum, od katerega nadalje velja nova ocena. Najbolje je, da v stare izkaze nalepi vsakdo novo oceno poleg stare, na platnice. Lističi se naročajo v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, 100 komadov 10 Din.

— **Iz Litije.** Dne 5. decembra 1925 je po trimesečnem bolehanju za vedno zatisnila solzne oči v deželni bolnici tovarišica Hermína Breindl, ki je službovala v Litiji 14 let. Bila je vrla in

Vojna leta se morajo šteti!

(Važna razzodba Državnega Sveta.)

Po znani kraljevi uredbi je bivši višji šolski svet vstet vojna leta vsem učiteljskim abiturijentom in abiturijentkam, ki po maturi niso radi vojne službe ali vojnih razmer mogli nastopiti službe.

Ministrstvo je sedaj zavračalo in odrekalo upravičenost všteta teh vojnih let učiteljem v prečanskih krajih, ker je stala tudi Glavna Kontrola na tem stališču.

Sedaj je Državni Svet izdal razzodbo, da se mora všteti ta službena doba vsem, ki jim je višji šolski svet priznal to dobo.

Tov. Burja je bil tako prijazen in nam je poslal tozadevno razzodbo.

Ker je mnogo tovarišev pri tem vprašanju prizadetih, jim svetujemo, da vložje vnovič prošnjo za všteta teh službenih let in popravo rešenja v tem zmišlu na ministrstvo prosvete. Svoji prošnji (v dvojniku) naj prilože dvoje overovljenih prepisov rešenj, dvoje overovljenih prepisov odloka višjega šolskega sveta, s katerim jim je vstet to službena doba in dvoje overovljenih prepisov razzodbe Državnega sveta od tov. Burje. V to svrhu lahko pošljejo vsi prepise razzodbe Državnega Sveta tov. Burji, ki bo gotovo toliko prijazen, da bo dal prepise overoviti po tamošnjem šolskem upraviteljstvu in jih potem vrnil interesentom. (Priložite znamke!)

V to svrhu prinašamo prepis razzodbe, ki se glasi:

Državni svet

kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

Br. 34.678

25. septembra 1925. god.

Beograd.

U ime

Njegovog Veličanstva Aleksandra I.

kralja Srba, Hrvata i Slovenaca

Državni svet.

U svom I. odeljenju sastavljenom od predsednika Državnog saveta dr. Mihaela Poličevića, kao predsednika, dr. Jovana Bogdanova, Ivana Škarije, Dimitrija Popovića i Stevana Pešića, kao članova i II. sekretara P. Davidovića uzeo je u razmatranje tužbu L. B., učitelja protivu rešenja ministra prosvete od 3. marta 1924. god. O. N. br. 11.392 što mu je prilikom razvrstavanja do 1. septembra 1923 god. priznato samo 4 god. službe u mesto da mu je priznato 6 god. i 10 mes. službe pa je, proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta, tako i odgovor ministrov na tužbu, poslao pismom od 27. septembra 1924. god. br. 50.607 našao, da rešenje nemože ostati u snazi, jer tužilac nije razvrstan na osnovu svih dokumenata, koji su od uticaja na njegovo razvrstavanje. S toga se rešenje ima

PODPIRAJTE PROSVETNI SKLAD!

➡ Če niste za Miklavža, obdarujte na božičnici otroke s knjigami iz založbe Učiteljske tiskarne! ➡